

Reactie van de Nederlandse en Vlaamse Universitaire Talencentra (NUT) op de voorgenomen AMvB betreffende de Uitdrukkingsvaardigheid en de Meerwaarde van een andere taal dan het Nederlands in de nieuwe wet Taal en toegankelijkheid (WTT)

De NUT is de vereniging van Nederlandse en Vlaamse Universitaire Talencentra. Deze branchevereniging werd opgericht in 1993. De NUT heeft 27 leden, 5 Belgische en 22 Nederlandse, waarvan 8 hogescholen. Daarnaast heeft de NUT 2 geassocieerde leden, één in Indonesië en één in Suriname.

De directeuren en beleidsmedewerkers van de *Nederlandse* leden hebben zich gebogen over het voorstel tot 'wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 houdende de invoering van bepalingen omtrent de uitdrukkingsvaardigheid en de meerwaarde van een andere taal dan het Nederlands' (verder: voorgenomen AMvB). Hieronder geven wij onze reactie.

1 Aansluiting bij ander advies

Een vertegenwoordiger van de NUT had zitting in de projectgroep *Uitdrukkingsvaardigheid* onder leiding van prof.dr. Carel Jansen. We scharen ons dan ook geheel achter de adviezen van de projectgroep.

Graag zetten wij ook een aantal eigen accenten in onze reactie op de AMvB. Die liggen alle op het vlak van uitdrukkingsvaardigheid – want daarin zijn wij als universitaire talencentra gespecialiseerd.

2 Vrijblijvendheid

In algemene zin onderschrijven wij de bedoeling die de minister met de WTT en met deze AMvB heeft: de positie van het Nederlands en de Nederlandse uitdrukkingsvaardigheid in onze hoogste onderwijsniveaus te verstevigen. Dát het Nederlands ondersteuning nodig heeft aan universiteiten en hogescholen, staat inmiddels buiten kijf.

Maar we stellen vast dat de maatregelen die in de AMvB genoemd staan, vrijblijvend zijn. En we zijn van mening dat de AMvB weinig ambitieus is. Zo is de doelstelling 'op peil houden van de algemene taalvaardigheid in het Nederlands' globaal en defensief, en daarmee weinig uitdagend.

Daar komt bij dat het onderscheid tussen *algemene* taalvaardigheid en *academische* taalvaardigheid niet goed is uitgewerkt. Dat heeft tot gevolg dat niet duidelijk is, welke criteria de NVAO precies zal hanteren als zij de inspanningen beoordeelt die instellingen leveren om de uitdrukkingsvaardigheid van Nederlandse studenten op peil te houden. En die onduidelijkheid leidt er onvermijdelijk toe dat instellingen eigenlijk altijd wel aan hun inspanningsverplichting voldoen.

Wij pleiten ervoor, zowel de meerwaardetoets als de toets van de inspanningsverplichting substantiëler te maken.

3 Onvoldoende reikwijdte

De AMvB onderscheidt drie groepen studenten: niet-Nederlandstalige studenten, Nederlandstalige studenten die aan een Nederlandstalige opleiding studeren en Nederlandstalige studenten die aan een anderstalige opleiding studeren. De AMvB richt zich alleen op die laatste groep.

Wij zijn van oordeel dat het doel van de minister, versterking van de positie van het Nederlands in het Nederlandse hoger onderwijs, dat inclusief ambieert te zijn, niet bereikt kan worden zonder ook de

andere twee groepen in het beleid te betrekken. Met name vinden wij het teleurstellend dat er geen aandacht wordt besteed aan de Nederlandse uitdrukkingsvaardigheid van anderstalige studenten. Voor hen gelden verwachtingen en zijn er beleidsmatige ambities, bijvoorbeeld op het vlak van deelname aan de Nederlandse samenleving of het leveren van bijdragen aan onze kennismaatschappij. Maar maatregelen om die verwachtingen en ambities te realiseren, ontbreken. Dat is een lacune in de AMvB die naar ons oordeel dringend opgevuld moet worden.

4 Geen eisen aan de kwaliteit van de voorzieningen

In de AMvB wordt toegelicht dat instellingen hun inspanningsplicht moeten aantonen door bepaalde voorzieningen te organiseren en aan studenten aan te bieden, bijvoorbeeld extracurriculair. Nergens in de AMvB worden expliciete eisen gesteld aan de kwaliteit van die voorzieningen. Wij zijn van mening dat de AMvB die kwaliteitseisen nu juist wél moet stellen.

Instellingen moeten kunnen aantonen dat zij

- voldoende voorzieningen aanbieden
- dat het de juiste voorzieningen zijn en
- dat die voorzieningen voldoende toegankelijk zijn,
- dat die voorzieningen voldoende kwaliteit hebben.

Die voorzieningen moeten naar onze mening onderworpen worden aan geldende systematieken voor kwaliteitsborging.

Wij pleiten er dan ook voor om in § 3.1 van de AMvB, *Uitdrukkingsvaardigheid*, onder de subkop *Voorschriften*, de tekst als volgt aan te passen.

Vanwege de genoemde inspanningsplicht die een onderwijsinstelling heeft, mogen deze studenten erop rekenen dat de instelling hun voldoende ondersteuning aanbiedt, bijvoorbeeld belegd bij talentcentra. Die moeten een dekkend aanbod voeren dat bestaat uit Nederlandstalige schrijf- en presentatiecursussen, cursussen gericht op het schrijven van werkstukken en scripties, individuele begeleiding, ondersteuning van specifieke communicatietaken, en waar nodig algemene taalvaardigheidsondersteuning. Ook kunnen talentcentra belast worden met taaltoetsing, teneinde aan studenten duidelijk te maken of hun uitdrukkingsvaardigheid aan de vereisten beantwoordt. Instellingen kunnen daarnaast kiezen voor ondersteuning die gericht is op *docenten* aan Nederlandstalige opleidingen, zoals ondersteuning bij het beoordelen van de basale uitdrukkingsvaardigheid van studenten.

Natuurlijk zijn wij heel graag bereid om onze reactie nader toe te lichten.

Namens het bestuur van de Vereniging NUT (vereniging van Nederlandse en Vlaamse Universitaire Talencentra),

Mw. drs. S. van der Weerden
voorzitter
+31 (0)6 31905562
s.vanderweerden@let.ru.nl